ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА CX, БРОЙ 11 | СОФИЯ, 1-15 ЮНИ 2009 г. | ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

НЕТЛЕННИ ОБРАЗЦИ НА СВЯТОСТ стр. 3

ЗА ЖИВОТА СЛЕД СМЪРТТА стр. 7

ЧУДОТО НА СВЕТОСТТА
Света Богородица – Малеви стр. 8

Денят на Всички светии

Апостоли, мученици и пророци, святители, преподобни и праведни, добре подвиг совершившии и веру съблюдшии, дерзновение имуще ко Спасу, о нас Того, яко Блага, молите спастися, молимся, душам нашим.

Апостоли, мученици и пророци, светители, преподобни и праведници, които добре завършихте подвига и вярата опазихте, като имате дръзновение пред Спасителя, молете Го, молим се, да се спасят нашите души.

Тропар за светиите, събота, глас 2

Икона от Синайския манастир „Св. Екатерина", XII в.

ВЪЗПОМЕНАВАНЕ НА СВЕТИИТЕ

Светиите са онези благословени хора, които в своето смирение и любов към Христос дотолкова са умалили себе си, че са успели да намерят себе си отново, но в лицето на Христос и на своя ближен. Те са онези човеци, които са победили своето себелюбие и с това са позволили на Божията благодат да се изви в самото им същество. Те са онези живи членове на Христовото тяло, които засвидетелстват присъствието на Христос в света. Христовата Църква почита светиите и посочва техния живот като пример за духовен живот и градеж на вярващите.

Житията на светиите са поместени в *Синаксариите* (от гр. sinaksis – събиране), наречени така, защото от тях четели по време на богослужебните събирания на вярващите.

Те съдържат текстове, в които са описани най-различни начини на духовен християнски живот, при които е успявано да бъде победено личното себелюбие и съответно, Божията благодат да се изяви в личността. Затова *Синаксариите* винаги са били от особена важност за Църквата. От тях вярващите черпят духовната си храна ежедневно. Особено през годините на турското владичество те са представлявали найлюбимото четиво на християнската православен народ. Затова **забравата, в която *Синаксариите* тънат днес, е силно обезпокоителна**. Разбира се, не е лъжа, че съвременният човек със своя егоцентричен и силно подвластен на логиката дух особено много се затруднява при възприемането на тези текстове. И наистина: *Синаксариите* притежават странно и особено, чудно съдържание. Затова то нерядко среща противодействие от страна на подвластния на логиката и себеотричен съвременен човек. Същевременно обаче, те са именно онова четиво, което предоставя онзи екзистенциален и цялостен възглед за живота, от който човек винаги има нужда.

Животът, отбелязва св. Атанасий Велики, е свързан с движението. За едно тяло „казваме, че е живо тогава, когато то се движи, и че е мъртво – тогава, когато се преустановят всички негови движения" (Слово против езичниците 33, PG 25, 65C).

На стр. 6

СРЪБСКИТЕ ВЛАДЕТЕЛИ – СВЕТИИ

„От първия сръбски крал или жупан Симеон Неман сръбското кралство съществувало 250 години до Стефановия син Урош, седми род от Неман. Така на седмото поколение се свършило кралството им. Не са имали градове, нито се знае кой от тях где е седял. Правили хубави манастири и черкви и имали голяма ревност в благочестието; с това се прославили на земята и пред Бога."

Преп. Паисий Хилендарски,
„История Славянобългарска"

„Особена характерна черта на Неманова династия била тяхната набожност."

Константин Иречек, „История на Сърбия"

Не е нужно да си историк, за да се съгласиш с думите на преп. Паисий Хилендарски и Константин Иречек. Достатъчно е човек да отиде на неколкодневно поклонническо пътуване из големите сръбски манастири, градени от сръбските владетели, и да види там нетлениците им и чудотворни мощи, за да се убеди в тяхното благочестие и в дълбоката им и искрена вяра, определяла живота им.

За обединител на населените със сърби земи и основател на независимата сръбска държава се счита Стефан Неман, велик жупан на Сърбия, който поставя началото на династията на Неманите, управлявали страната повече от два века. „От него започнало кралското родословие и благочестие в Сърбия" (преп. Паисий Хилендарски).

Стефан Неман или **преподобни Симеон Мироточиви** бил твърде набожен човек и след като станал сръбски велик жупан, имал две главни цели – да разшири и закрепи държавата си и да утвърди у своя народ православната вяра. Той предприел решително гонение срещу богомилите и изкоренил ереста от Сърбия. Предприел усърдно храмостроителство. Неговото дело е манастирът „Студеница", църквата „Св. Георги" (сега в развалини) в Рашка, църквите „Св. Георги" и „Св. Николай" в областта Топлица. Изисква от подданиците си да посещават редовно богослужение. Възпитал и синовете си Вукан, Стефан и Растко в православен дух.

Най-малкият му син Растко, повлиян от светогорски монаси, избягал на Света Гора и приел монашество с името Сава.

Когато Стефан Неман утвърдил сръбската държава и православната вяра в нея, той се отказал от престола и по примера на своя син Сава приел монашество с името Симеон. Това става на 25 март – Благовещение 1195/6 г. в манастира „Студеница".

До 8. X.1197 г. монах Симеон се подвизавал в „Студеница", където си приготвил гроб, но по покана на сина си Сава заминава за Света Гора заедно с много свои велможи, които приемат там монашество. Първоначално монах Симеон се установил във „Ватопед" при сина си. По-късно, през 1198 г., на мястото на стария разрушен манастир, наричан „Хилендар", издигнал нов величествен манастир. Построил и няколко параклиса на Света Гора.

Монах Симеон се подвизавал в „Хилендар" в строг подвижнически живот до смъртта си на 13. II. ок.1200 г. Умира на проста рогозка с думите: „Всякое дихание да славит Господа". Синът му Сава го погребал в Хилендарската църква до десния клирос и трона на игумена. От мощите му изтекло целебно миро. На следващата година той бил обявен за светия.

Така великият жупан Неман, който положил началото на независимата сръбска държава, станал и първ сръбски светител и идеал за следовниците си – сръбските владетели, утвърждавайки завинаги православната вяра у сръбския народ. Християнското име Стефан на великия жупан Неман било възприемано от неговите приемници през XIII-XV век, които наред с рождения си име носели и името Стефан. Свети архидякон и първомъченик Стефан бил считан за покровител на сръбската Неманова държава и изобразяван на печата и монетите й.

На стр. 4-5

Панихида в памет на епископ Генадий

На **23 май** в гробищата на гр. Враца беше отслужена панихида във връзка с годишнината от кончината на Мелнишкия епископ Генадий, дългогодишен и. д. игумен на Троянския манастир. Панихидата извърши Ловчанският митрополит Гавриил заедно с архимандрит Викентий (духовен син на епископ Генадий) и духовници от епархията.

Десетки вярващи почетоха паметта на човека, който за кратко са земен път постигна много както в духовната, така и в материалната сфера и беше в помощ на не един нуждаещ се. Венец от името на община Правец, чийто почетен гражданин става прижите епископът, поднесе кметът й г-н Красимир Живков.

Близките и сродниците на епископ Генадий дарили много хранителни продукти и лакомства за малчуганите от Дома за деца, лишени от родителски грижи, в с. Разлив.

Текст и снимка:
Атанас ДИМИТРОВ

Отдание на Пасха и празникът на св. мчк Терапонтий Софийски

На **27 май** в столичния старинен храм „Св. преп. Петка-Параскева" Негово Преосвещенство Знеполски епископ Йоан, викарий на Софийската митрополит, отслужи тържествена св. Литургия в съслужение с архим. Григорий, протосингел на Софийска митрополия, архим. Теофан, столични свещеници и храмового духовенство. От клироса православното пеене на певците, водени от Андрей Касабов, изпълваше храма с пасхална радост.

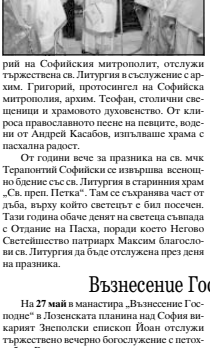

От години вече за празника на св. мчк Терапонтий Софийски се извършва всенощно бдение със св. Литургия в старинния храм „Св. преп. Петка". Там се съхранява част от дъба, върху който светецът е бил посечен. Тази година обаче денят на светеца съвпада с Отдание на Пасха, поради което Негово Светейшество патриарх Максим благослови св. Литургия да бъдат отслужена през деня на празника.

По време на св. Литургия бе ръкоположен в дяконски чин Константин Стойков. Той е завършил Лесотехническия институт, след което и Софийската семинария, и сега „в духовно пълнолетие" пристъпва към свещенослужение.

В края на богослужбата епископ Йоан поздрави от името на патриарха храмового духовенство и всички присъстващи, като произнесе и слово за празника, в което подчерта, че почитта към софийския мъченик св. Терапонтий съществува от времето на най-ранното християнство.

Предстоятелят на храма, протойерей Николай Николов, благодари за поздравите и призова всички вярващи да просят в жива молитва застъпничеството на св. Петка и св. Терапонтий.

Възнесение Господне в София

На **27 май** в манастира „Възнесение Господне" в Лозенската планина над София викарият Знеполски епископ Йоан отслужи тържествено вечерно богослужение с петохлебие. В съслужение участваха протосингелът архим. Григорий, архим. Теофан и цял сонм софийски свещеници.

За съзерживяване радостта на храмовия празник бяха дошли монаси и от други манастири на Софийска епархия, както и немалко богомолен народ.

В края на богослужението епископ Йоан произнесе прочувствено слово за настъпващия празник, в което каза: „Вглеждайки се в куполите на тази манастирска обител, която е подслонявала много монаси и техните вопли, в дни, когато повечето от младите хора не са чували за Възнесението, не

са чували за храма, ние имаме възможността днес духовно да усетим Божията слава и тиката светлина на възнасящия се Господ Иисус Христос." След това преподаде на обитателката на манастира сестра Агатия и на целия Лозенски край отечествия благослов на Негово Светейшество патриарх Максим.

На **28 май**, Възнесение Господне, в митрополитската катедрала „Св. Неделя" празничната света Литургия бе оглавена от Негово Преосвещенство Знеполски епископ Йоан. Молитвено участие в св. Литургия взе Негово Светейшество Българският патриарх Максим. В края на богослужението той поздрави клира взел участие в съслужението и богомолния народ изпълнил храма и отправи към тях първосвятителски си благослов.

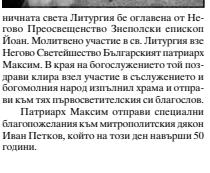

Патриарх Максим отправи специални благопожелания към митрополитския дякон Иван Петков, който на този ден навърши 50 години.

Държавно отличие за български архиерей

Негово Високопреосвещенство Доростолски митрополит Иларион бе награден с орден „Св. св. Кирил и Методий" – I степен с огърлие, за особено значими заслуги за развитието и издигането на ролята на богослужебното образование и наука.

Награждаването става на **28 май** по повод Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост 24 май. Това стана на церемония в Гербовата зала в сградата на Президентството. Отличието бе връчено на митрополит Иларион от държавния глава на страната Георги Първанов. При награждаването президентът изтъкна: „Негово Високопреосвещенство митрополит Иларион е един от духовните стълбове на съвременното българско общество – всички негови произведения имат дълбок нравствен и в същото време културно-исторически духовен характер."

В поздравителното слово президентът подчерта, че това отличие, отказто е уредено в тази степен, е присъдено на двама духовници, първият е Българският екзарх Йосиф и вторият – Доростолският митрополит Иларион. То е за голямата му религиозно-нравствена и родолюбива книжовна дейност.

В отговор митрополит Иларион изказа благодарност от името на наградените за те културно-просветни деятели:

„Приятно ми е от името на тук приканените културно-просветни деятели в областта на науката, изкуството и образованието и от мое смирение да изкажа сърдечна благодарност за удостояването ни с високо държавно отличие, което е съществено и насърчение и занапред за книжовна работа в областта на науката, културата, изкуствата, киното, музиката и въобще научного образование с книжовно перо...

Изказвам благодарност за проявеното чрез мен внимание към св. Църква – към Негово Светейшество Патриарха и синодалните архиереи за оценката, която дава те религиозно-просветната богословска книжовност с настоящото отличие – благодарност и от името на всички тук призовани културно-просветни деятели.

Благодарност лично към Вас, Ваше Превъзходителство, и към Вашите съгрудници с искрено пожелание за благодатно слънчево озарение от Бога сега, в дните на честването на светите братя Кирил и Методий, просветители на цяла Европа. Благодарност с пожелание за крепко здраве и успех в държавното ръководство на милата ни Родина пред Европейския свят и възглася ме спонтанно молитвено: „На многая, многая лета за Ваше Превъзходителство."

От началото на 2004 г. архиерят, написал повече от 40 книги, е избран за член на Съюза на писателите в България.

Последната книга на митрополит Иларион е издадената през миналата година „Буквар на вярата", в която в сбита форма са предадени библейските събития от книгите на Стария и Новия Завет.

Полагане основния камък на храм „Св. Пимен Зографски" в Бургас

На **1 юни** игуменът на манастира „Св. Георги Зограф" в Атон архим. Амвросий взе участие в полагането на основния камък на нов храм в града. Той ще бъде построен в бургаския квартал „Крайморие" и ще носи името на светеца Пимен Зографски, живял дълги години в българската обител на Света Гора. Негово Високопреподобие бе придружаван от отец Гавриил, епитроп на манастира. В ритуала взе участие и Сливенският митрополит Йоаникий.

Основния камък на новия храм монаните донесоха от Атон заедно с пръст от манастира „Св. Георги Зограф". Те поеха ангажимент, когато градежът напредне, да изпратят още дадени камъни от Света Гора, които да бъдат положени в основите на църквата. Един от тях ще бъде специално подписан с послание към бъдещите поколения, което да остане за вечни времена.

Монасите от Света Гора донесоха в дар за бургаските православни християни 2000 книжки с житието на светеца Пимен Зографски. Архимандрит Амвросий пожела на мирянте здраве и спасение, да помагат за построяването на храма, да го посещават и пазят.

От името на Община Бургас кметът Димитър Николов подари за нуждите на новата църква кръст, освен от дядо Йоаникий, а на монасите – репродукция на снимка от средата на миналия век, изобразяваща замръзналото Черно море. Той написа на гърба й следните думи: „Морето може да замръзне, но любовта на бургазлии към родния град и вярата им в доброто бъдеще никога не ще изчезнат."

От своя страна монасите му подариха икона на небедоносеца св. Георги.

По време на предварителна среща между кмета Николов и духовниците от Атон бяха проведени разговори относно подготовката на учебно помагало за нуждите на стартиралата програма за православно обучение в бургаските училища, което да съдържа кратки житія на българските православни светци и да бъде издадено от манастирского издателство.

В момента „Св. Георги Зограф" е обитаван от 28 български монаси – родолюбци, които се грижат за богатите книжни архиви на манастира, сред които и преписа на „История славянобългарска".

След това игуменът на Зографския манастир в Света Гора архимандрит Амвросий и придружаващият го йеромонах Гавриил дариха икона и богословски книги на бургаското ОУ „Васил Априлов".

Монасите от Атон бяха гости на урок по религия, преминат с участието на деца от училището, които в изявленията занятия изучават православните християнски традиции. На урока присъстваха кметът на Бургас Димитър Николов, заместниците му Красимир Стойчев и Йорданка Ананиева, Сливенският митрополит Йоаникий и отговорникът по православно обучение в община Бургас отец Захари.

По време на занятието бургаските деца показаха, че познават историята на християнството и знаят основните молитви. В непринуден разговор с българските монаси от Атон те научиха повече за любовта към ближния, за щастието, което носи истинската вяра, за живота и ежедневието на Божиите служители в „Св. Георги Зограф", за чудодейните икони в манастира и целебната им сила.

Монасите отправиха към децата послание, което сигурно дълго ще помнят както те, така и присъстващите на урока учители и родители: „Детските мечти се сбъдват, ако са истински, а са истински, ако водят до спасението на човешката душа".

Сливенска митрополия

НЕТЛЕННИ ОБРАЗЦИ НА СВЯТОСТ

Светостта е също толкова многообразна, колкото и човешката индивидуалност. Подвигът на светостта винаги има индивидуално-творчески характер. Църквата познава различни ликове на святост или духовни образи на спасението: праотци, пророци, апостоли, мъченици, светители, вселенски учители, преподобни монаси, воини и царе, лечители и безсребреници, и този списък, разбира се, съвсем не е изчерпателен; различните епохи откриват наред с преди съществуващите и свои ликове на святост.

Може да се каже, че историята на Църквата найдълбоко се разкрива в светлината на историята на светостта. Всеки исторически период най-ярко се отразява в определен тип (лик) святост. Историята на Църквата на земята започва от този момент, когато Господ обещава на хората идването на Спасителя, дава обещание за появата на велик народ, в чиято среда ще се роди Христос. Хората, които са приели тези обещания, съставляват лика на праотците. Те са ветхозаветни светци, почитани от Църквата като изпълнители на волята Божия преди новозаветната епоха. **Праотците** са предци на Иисус Христос по отношение на човешката Му природа и като Негов първообраз участват в историята на спасението. Всъм праотците се отнасят преди всичко ветхозаветните патриарси, кои тях спадат и праведните богоотци Йоаким и Анна, както и праведният Йосиф, обручникът на св. Богородица.

Минава време и на историческата сцена се появява нов народ, носещ на себе си печата на богоизбраност. Но когато еврейският народ забравял истинския Бог, Той изпращал при него Своите **пророци**, които призовавали народа към покаяние и обръщане към Господа, за което търпели унижения и мъчения от своите съплеменници. Пророците, почитани от Църквата като предвестници на волята Божия, предрекли идването на Спасителя.

Тези хора, които оставили всичко и последвали Спасителя по време на Неговия земен живот, съставляват лика на светите **апостоли**. Именно те проповядвали Евангелието на целия свят и всички, освен св. Йоан Богослов, мъченически загинали заради своята проповед.

Проповедта на апостолите открива първата епоха от църковната история. Почти всички светци от първите три века след Рождество Христово са **мъченици**. Тихната вяра била толкова дълбока, че даже страхът пред нечовешките мъчения не могъл да поколебае тяхната любов към Спасителя. „Мъченик“ (на гр. martys) означава свидетел. Мъчениците станали свидетели пред целия свят за истинността и силата на новия пут на живот, който възвестил Господ Иисус Христос. Мъчениците са били елитът на християнското общество; те били по живот най-добрите християни, най-искрено вярващи и духовно издигнати сред другите. Онези от мъчениците, които били подлагани на особено жестоки мъчения, Църквата нарича **великомъченици**. По-известни сред тях са св. Георги Победоносец, св. Димитрий Солунски, св. Мина и др. Църковните йерарси, които са просияли като мъченици, Църквата почита като **свещеномъченици**. Сред тях са св. Харалампий, св. Климент Римски, св. Дамаскин Габровски и др. **Преподобномъченици** се наричат мъчениците из редовете на подвижниците и монасите. Такива са св. Параскева Римлянка, св. Игнатий Старозагорски, св. Лука Одрински и др.

По време на гоненията голям брой християни били измъчвани, но не били умъртвени. Те се наричат **изповедници** заради мъжественото изповядване на вярата си в Христа. По време на иконоборческата ерес също имало много изповедници, някои от които били дамгосвани с нажежено желязо по лицата. Изповедници на вярата имало и в XX век в Русия по време на комунизма. В лика на изповедниците са преп. Максим Изповедник, св. Теофан Изповедник, св. изповедник Лука, архиепископ Кримски, и др.

Кръвта на мъчениците станала тези семена, от които израснала Църквата, но тяхната самоотверженост и твърдост имали и друго неочаквано последствие – езическата държава, могъщият и горд Рим не само признава на християните право на съществуване, но променя своите собствени духовни основи и се отрича от езичеството. Християнството става държавна религия, а заедно с това придобива, така да се каже, престижност в очите на основната маса граждани. Започва се стремително осветостяване на Църквата, отслабване напрегнатостта на есхатологичните очаквания. И тогава мнозина християни отиват в пустинята, по-далече от шумните градове, и там основават манастири, които започват да притеглят към себе си религиозно най-чувствителните хора. Просветените в християнския подвиг отшелници и аскети съставили още една категория светци – **преподобните**. Между отшелниците от древно време особено се прочули някои **стълпници**, които пребивали в непрестанна молитва до края на живота си, на върха на някоя кула или на нарочно изградени стълбове, на пространство, колкото да могат да се поберат. По-известни от тях са св. Симеон Стълпник, св. Даниил Стълпник и преп. Алипий Стълпник. Някои монаси станали доброволни **затворници**. Имало случаи, когато те били зазиждани в тесни помещения с малко прозорче, през което само да влиза въздух и да може да им се подава храна. Такъв е бил руският епископ св. Теофан Затворник. През всички времена с имало преподобни мъже и жени сред всички християнски народи. У нас най-почитани са св. Йоан Рилски и св. Петка.

Както до него, така и след Медиоланския едикт (313 г.) Църквата прославила много **светители** епископи, възглавяващи отделни църковни общини, приели върху себе си бремето на пастирството и учителството. Особено известни са т. нар. Триседителите: св. Василий Велики, св. Григорий Богослов и св. Йоан Златоуст. Някои светители се отличили особено като разпространители на християнството, напр. св. Григорий Неокесарийски чудотворец. Други били ненадминати проповедници, като св. Йоан Златоуст. Трети се изявили като пламенни защитници на православието срещу еретиците, като св. Атанасий Александрийски. Четвърти оставили ярка следа в църковния живот като отлични организатори, например св. Василий Велики, св. Григорий Двеослов и др. Пети давали пример с живота си и на клирици, и на миряни как трябва да живеят като християни, напр. св. Николай Мирликийски, когото Църквата възпява като „правило на вярата, образец на кротост, учител на въздържание“ и т. н.

Отци на Църквата се наричат всички онези клирици, които са се отличили със святост на живота и с православното си учение, те са тези, които са взели дейно участие във вселенските или поместните събори; тези, които са се борили срещу ереси, стоели са начело в борбата за Православието; тези, които правилно са изтълкували Свещеното Писание и са систематизирали учението на Църквата.

Църквата е прославила и много християнски политически деятели. Светите благоверни князе и царе, които не са се съобразявали с политическата конюнктура и без да се страхуват, че могат да загубят влиянието и власт, на първо място са поставили служението на Църквата и живота по Божиите заповеди. Много от тях Църквата нарекла **равноапостоли**, тъй като техният живот се състоял в разпространение и утвърждаване на християнството. Такива са св. Константин и Елена, св. Нина, въвела християнството в Грузия, св. цар Борис-Михаил Покръстителя, св. княз Владимир, покръстител на Русия и др. Църквата величае като равноапостолни и тези лица, които са посветили живота си, за да просвещават с истините на християнството цели народи и обширни области, напр. светите славянски просветители Кирил и Методий, св. Григорий, просветител на Армения и др.

Някои хора, надарени с Божия благодат, без да са заемали ръководни места в църковния живот, без да са се отличили видимо с някакви подвизи на аскетизъм, също достигнали до такова съвършенство в религиозно-нравствения си живот, че още приживе техни съременници съзирали светия им живот и се вдъхновявали от тях. Мнозина такива Божии угодници Църквата е канонизирала за светци, напр. Алексий, човек Божий, св. Йоан Кронщадски. Сред тях често много заемат и т. нар. **старци** – изпитани в духовния живот подвижници, които като победители в борбата с греховните си наклонности и страсти, както и поради изпълнято си предаване в ръцете на Бога, са станали авторитетни учители и цении ръководители в духовния живот за по-младите монаси. По-известни от тях са св. Серафим Саровски, св. Амвросий Оптински, св. Силуан Атонски и др.

Не всички светци са известни на света, съществуват и такива, които Господ държи в неизвестност. Затова има празник, посветен на **Всички светии**, когато се чества паметта на всички светии в тяхното единство, не само на прославените, но и на непрославените.

Всеки ден от църковния календар е осветен от паметта на светците, на които в богослуженията се отдава особена молитвена почит. Житията на светите представляват неоценим източник на назидание и пример. Светците никога не свършват в Църквата, както не свършва и благодатта на Светия Дух, и човешкият подвиг на вярата и любовта.

Свещ. Йоан КАРАМИХАЛЕВ

Състезание по религия в Русе

На **26 май** в Русе се проведе областно състезание по религия „Да се свети Твоето име“, посветено на дунавския град и на неговия небесен покровител свети великомученик Георги Победоносец. Домакин на провката беше СОУ „Йордан Йовков“. Гости на състезанието бяха свещеникът от Русе, началникът на Регионалния инспекторат по образованието г-н Димитър Райнов, председателят на Комисията по образование в Общинския съвет дон. Васил Пенчев, много обществени деятели, родители и ученици.

Състезанието беше организирано от Русенската митрополия и от Регионалния инспекторат по образованието. Наградите за всички отбори бяха осигурени от Русенския митрополит Неофит.

В състезанието взеха участие отбори от осем училища – СОУ за европейски езици „Константин-Кирил Философ“, СОУ „Васил Левски“, СОУ „Йордан Йовков“, СОУ „Никола Обретенов“, СОУ „Братя Миладинови“, СОУ „Тома Кръджиев“, СОУ „Иван Вазов“ и СОУ „Христо Ботев“ – с. Щръклево. Децата бяха от III и IV клас.

Журито беше председателствано от митрополит Неофит, а членове – г-жа Росица Георгиева – старши експерт по религия в РИО – Русе, и г-н Антел Младенов – секретар на Русенска митрополия.

Участниците в състезанието премерика сили в три кръга. Първо място спечелиха учениците от ОУ „Братя Миладинови“. Второто място завоюва отборът на ОУ „Никола Обретенов“, а отборът на СОУ „Йордан Йовков“ остана трети. Всички отбори получиха награди и почетни грамоти. Наградите връчи митрополит Неофит.

Негово Високопреосвещенство благослови децата, взели участие в състезанието, поздрави ги за показаните резултати от работата им в часовете по СИП – Религия и им пожела още много духовни победи и успехи в усвояването на истините на християнската вяра.

Състезанието донесе радост както на състезателите, така и на гостите и се превърна в истински празник на духа и знанието.

Русенска митрополия

Оп стр. 7

Сыгрече на Стефан Немаи Ана (**прп. АНАСТАСИЯ СРЪБСКА**) само приме мошшество с името Анастасиа и се оттетлила в манастира „Св. Богородица" в Топлица. Предтвица се е бела на 21 февруари сн. 1200 г. Погребана е в мр. Студеница" в притвора на Богородичния храм.Ръкчвта честта мощите в 21 декември.

Тъгда опора на православието бил и нетовиот брат Мирослав, който е крал на ЗИ и. бил кмет на Захлъмие със седалище Стон. Той шетерпел и доживял на Дим манастира „Св. Петър" и щедро го обогатил с имотия. Утъкждавал православиа вера и своите владения в разпространяване на манастия посмеет. Счета се, че т. мар. „Мирославо епиаеетие" пренесено от дякон Григорий и по-късно отнесено в „Хилендар", е подръжано от тоия владетел.

Другият брат на Стефан Немаи – Страшимир, владитал манастира „Св. Богородица" в Грдица (данешна Чечка). Дъховноприемстето дяо на Стефан Немаи било продъжено от синовете му: **СВ. САВА, архиепископ Сръбски и св. краа СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ.**

Сред смъртта на свои бъдна, моиах Сава се уединил в аеиарий в Кареа, кдъдто съставил служба на св. Симеон и уетаил в свои молитвий и на Хилендарския манастир. По-късно тоа билръкоположен за иеромонах, а после възведен в архиепископско достоинство.

Сред тежки и опустошителни за сръбската държава и народ межиусобия войни между синовете на Немаи – Стефан и Вукан, Сръбия се разделя на три: Сръбско Поморие до Ужице и повикал другия от брат – архимандрит Сава, да се вярне от Света Гора в Сръбия, като довиде мощите на техния баща, манастир Сава бил поеренат на границата от Стефан, Вукан и много дъховенство и народ, а мощите на св. Симеон Мирото-точив биле потребени в нетовия манастир на 25 януарий 19. Щ.2007 г. Архиепископ Сава останал в Сръбия като игумен на „Студеница". Със средства на Стефан, Сава построил нов манастир „Жича" (до дневшно Краделево), укрепивал православиа вера на народа и го подтвикал да строи градове и да обновява стари, обучавал свещеници.

Сабрал много владеа в манастира „Студеница" и тя уедо-ставилъ на всеки по-дъховенст и вероучение, кати го подготвил за свещеник и учител. Със своята широка просветителска дейност архимандрит Сава подготвил учредяването на самостойна сръбска Църква.

Голяма ревнител за Православието, добър дипломат и мъдър ръководен политик, през 1237 г. архиепископ Сава бил ръкоположен на Никея, кдъдто настоял за учредяването на автокефална Сръбска архиепископия.

Патриархът на Константинополе (1215-1222) ръкоположил архимандрит Сава за Сръбски архиепископ и така дала основа на самостойна Сръбска православна Църква.

Заел е се устройвайе на Сръбската държа, архиепископ Сава ръкоположвал много свещеници, кадто и вовик епископа. На всеки епископ бил даден по-голям брой манастири (т. мар. Ромиен помоканен или кати Корччина), да да управляват и обновяват манастирите, бъдещите е спаряните били в манастири порди недостъчния брой родове.

На 7. V. 1220 г. на голяма народен сбор в манастира „Жича" архиепископ Сава ръкоположил Стефан Немаи за „Краел" и деклъ коронясан за краа на Сръбия, бил наричан Първовенчан.

Св. краа Стефан Първовенчан, син на прп. Симеон Мирото-точивия, брат на св. Сава, архиепископ Сръбски, завършил работа от кати моя брат Сава на 24 декември 1224 г. Ръдъ-ворачите му моеш почивет нетленни в ов-ра „Студеница".

Синовете на Стефан Немаи – Стефан Радослав е краа Сръбия Първовенчан, като всичко от дъвастата на Немаиите бил вярно-отдаден на Православиа вера и след смъртта от тия бил канонизиран за светец. През есента на 1232 г. той насядвал на сръбския престол слъд брат Стефан Радослав, който бил поетрал за заеиа с него Вукан и умрял в мир.

Краел Владислав бил вечнав за дадъвата на бъдъщия цар Стефан Дечански. Бил е роден на 9. III 1227 г. Владислав бил изпъдъ от свои тъст моодите на архиепископ Сава I и на прелъстъ и изпонсотрения Малошевски манастир. През 1594 г. е. на патриарх е отъвен на Вуко Бранкович. Обаче радостта на сръбрмна в манастира „Света Троица" в Плевля, Черна гора. Тъй като радостта на Вуко Бранкович е. на Ваше Ваше, ще ви мъ-ка на моедкрарнитвиа в манастира „Покров Богородичен" в Самоков, който по това время е биел метох на Хилендарския манастир.

Паметта на св. архиепископ Сава I се чества на 14 януари и на 14 януари се чества и всъко правник на сръбската просвета.

Свети САВА II, архиепископ Сръбски, е другият син на св. краа Стефан Първовенчан. През замонашеството от се-кает Владислав. Следайайки примера на свои чичо св. Сава I, бил през живота на манастира и от цъ на монашеско подвиг. Сред кати архиепископ Арсений I наблоел текнов, бил избран за архиепископ на Сръбската православна църкъва и и управлевает с изключителна ревност и любов. Умъкнал се е Господа през 1268 г. Мощите му се намирят в манастира в Печ. څръвта честта паметта му на 6 февруари.

Преподобнинт ДАВИД, който се чества на 24 сентември, ньк е най-малкият син на Вукан. Рождаенто му виме е Дамаетар и кати потомък на Стефан Немаи имал титлата „жупан". Изтрадал е ъдъвка на р. Лим, т. мар. Дамаетар.

Сръбският краа СТЕФАН УРОШ I (1243-1276) отиел престола от брат Владислав. Бивайки краа, управлъта ся, кралица Елена Французинката, имат двамо сина: Драгутин и Милутин. По примера на прелъдшинци-те, Урош I ръкоположи за свещеник на манастир задъбйки – Сопочкиия манастир (кати е развалъ-ни, ньк е ръкоположен Вукан, тъй-като времс под влияние на жена му кралица Елена, кадтолицизъм) е сръбските земи се заелиха. Сред кати прес есента на 1276 г. Урош I Драгутин, подкрепен от Угрия, се въдвигнъ срещу Урош и избягал в Опасъчъ. Бъдъщи краел тоиа моа, кадто е ръкоположен за свещеник на „Дъждрдева гръмкия" за 1597 г. Дрес се пазит само чаетя от мощите му в кадрцата в Чачак, а другите – в манастира „Дечани". څръвта го слъди на 30 октомври кати **преподобни ТЕОКТИСТ, а мощите му – краа на Сръбия ДРАГУТИН.**

Владичеството на Урош I и Драгутин се сметъ на время в историята на Сръбската православна държа, кадто антиката е сезалъо-небвъ-ръкоположен за свещеник краел Стефан Милутин (1282-1321). Сръбската държа и и дъжавата претърпяли редъ ужасни бедствия, кадто се разширяла на юг (Македония и Албания), а е тоиа и дъжавата на Сръбската православна църкъва.

По время на управлението на **свети краа СТЕФАН МИЛУТИН** надвиили всичкия ся предходящи по кръвопролития и подчинили на Сръбската държа Ниш, Скопие и Ниш. Предъ поеет от 40 години. Построил църкви в „Хиленди", Иерусалим, Цариград, Солуни и Солуни. Покрил манастиа „Дечани" с фрески и манастира, от кати е ръкоположен за свещеник „Дечани" (до Приоиица) и негоиата задъбйка – Банскиия манастир „Св. Стефан". Обширно подпомогнъ манастирите „Св. Богородица" при Пирлепе, „Виринчки" при Скопие, „Св. Георги" при Кичево. Милутин щедро подпомогнал манастиа, та да бъдат те и самодъ-ни и да проповядват Православиа вера.

Оиапгие на пъклите деятели, насъчвачки от кралицата Елена Елена, да сеизвъ-ръкоположен за свещеник и да бъдат те невостро проповядвать вяра и свои народ. Преуспяил ньк всичко, защото за всичко се уповавал на Бога.

Сред тежки и опустошителни за Сръбската държа и сеелия ся на Сръбската Църква, кодто сръбски болярин сбивали за краел, но въдреки тоиа сред смъртта ся (29.X.1321 г.) проявил и сме-тел и бил канонизиран за светец. Мощите му биле пренесени в задъбйка(ти) – Банскиия манастир, кадто се радвали на мощи почит. Вероятно по время на Косовската битка (1389 г.) биле пренесени в с. Тресчка, а кати 1460 г. – в Софийа, кадто мощите сеа стоят слъд с. Иваново в Ивановска скала. Сеф-ийанцъ дъго время е наричъли „Св. Краел". Мощите са нетлеини и чудотворни и е редъдъ на всекидъ почит. څръвта честта на Свети краел Стефан Милутин.

Синовете на Милутин – Стефан Дечански и Константин Немаи, бивайки краелете, управляли ся, кралицата Елена Французинката, имат двамо сина: Драгутин и Милутин. По примера на прелъдшинци-те, Урош I Драгутин, подкрепен от Угрия, се въдвигнъ срещу Урош и избягал в Опасъчъ. Бъдъщи краел тоиа моа, кадто е ръкоположен за свещеник на „Дъждрдева гръмкия" за 1597 г. Дрес се пазит само чаетя от мощите му в кадрцата в Чачак, а другите – в манастира „Дечани". څръвта го слъди на 30 октомври кати **преподобни ТЕОКТИСТ, а мощите му – краа на Сръбия ДРАГУТИН.**

Владичеството на Урош I и Драгутин се сметъ на время в историята на Сръбската православна държа, кадто антиката е сезалъо-небвъ-ръкоположен за свещеник краел Стефан Милутин (1282-1321). Сръбската държа и и дъжавата претърпяли редъ ужасни бедствия, кадто се разширяла на юг (Македония и Албания), а е тоиа и дъжавата на Сръбската православна църкъва.

По время на управлението на **свети краа СТЕФАН МИЛУТИН** надвиили всичкия ся предходящи по кръвопролития и подчинили на Сръбската държа Ниш, Скопие и Ниш. Предъ поеет от 40 години. Построил църкви в „Хиленди", Иерусалим, Цариград, Солуни и Солуни. Покрил манастиа „Дечани" с фрески и манастира, от кати е ръкоположен за свещеник „Дечани" (до Приоиица) и негоиата задъбйка – Банскиия манастир „Св. Стефан". Обширно подпомогнъ манастирите „Св. Богородица" при Пирлепе, „Виринчки" при Скопие, „Св. Георги" при Кичево. Милутин щедро подпомогнал манастиа, та да бъдат те самодъ-ни и да проповядват Православиа вера.

Оиапгие на пъклите деятели, насъчвачки от кралицата Елена Елена, да сеизвъ-ръкоположен за свещеник и да бъдат те невостро проповядвать вяра и свои народ. Преуспяил ньк всичко, защото за всичко се уповавал на Бога.

Сред тежки и опустошителни за Сръбската държа и сеелия ся на Сръбската Църква, кодто сръбски болярин сбивали за краел, но въдреки тоиа сред смъртта ся (29.X.1321 г.) проявил и сме-тел и бил канонизиран за светец. Мощите му биле пренесени в задъбйка(ти) – Банскиия манастир, кадто се радвали на мощи почит. Вероятно по время на Косовската битка (1389 г.) биле пренесени в с. Тресчка, а кати 1460 г. – в Софийа, кадто мощите сеа стоят слъд с. Иваново в Ивановска скала. Сеф-ийанцъ дъго время е наричъли „Св. Краел". Мощите са нетлеини и чудотворни и е редъдъ на всекидъ почит. څръвта честта на Свети краел Стефан Милутин.

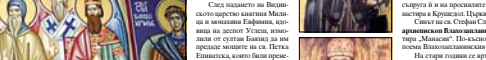

Съдор на всичка сръбски светци". Стенопис от храм „Св. Благовещение", манастира Грачаница

СРЪБСКИТЕ ВЛАДЕТЕЛИ – МАНАСТИРИ

Дечански (1321-1331). След коронясването му на 6.I. 1322 г. той се да: ширина Стефан Урош III. **Свети краа СТЕФАН ДЕЧАНСКИ, краа Сръбска,** бил човек благочестив и силен вярващ, голям благодетел на Сръбската православна църкъва. Той Стефан се нарекъл цар, потубъл Бодин, доказъл, е. на просветите и отъвъжне и умрял." Въдреки кратостъта и скромната подкрепа, която оказвала на дъвастата, цар Стефан Душан не е клонинирян. Затова тъй нетовиот син Урош благодарил на Бога въдреки дадет по-скромните си политически заслуги.

Св. УРОШ, цар Сръбски царувал в тежките години на разпада на сръбската държава. Според житието му той бил кръстен, набожен и благо по душа. Бил убит на 31-годишна възраст през декември 1371 г. Бъл просъединен нетовиот свети мощи с манастир „Дечани". څръвта честта на Свети краел Урош.

Свети краел Стефан Урош III, Дечански, бил е роден на 9 февруари сн. 1276 г. Бил е. на Дрина, Ниш, Скопие и Ниш. Предъ поеет от 40 години. Построил църкви в „Хиленди", Иерусалим, Цариград, Солуни и Солуни. Покрил манастиа „Дечани" с фрески и манастира, от кати е ръкоположен за свещеник „Дечани" (до Приоиица) и негоиата задъбйка – Банскиия манастир „Св. Стефан". Обширно подпомогнъ манастирите „Св. Богородица" при Пирлепе, „Виринчки" при Скопие, „Св. Георги" при Кичево. Милутин щедро подпомогнал манастиа, та да бъдат те самодъ-ни и да проповядват Православиа вера.

Оиапгие на пъклите деятели, насъчвачки от кралицата Елена Елена, да сеизвъ-ръкоположен за свещеник и да бъдат те невостро проповядвать вяра и свои народ. Преуспяил ньк всичко, защото за всичко се уповавал на Бога.

Сред тежки и опустошителни за Сръбската държа и сеелия ся на Сръбската Църква, кодто сръбски болярин сбивали за краел, но въдреки тоиа сред смъртта ся (29.X.1321 г.) проявил и сме-тел и бил канонизиран за светец. Мощите му биле пренесени в задъбйка(ти) – Банскиия манастир, кадто се радвали на мощи почит. Вероятно по время на Косовската битка (1389 г.) биле пренесени в с. Тресчка, а кати 1460 г. – в Софийа, кадто мощите сеа стоят слъд с. Иваново в Ивановска скала. Сеф-ийанцъ дъго время е наричъли „Св. Краел". Мощите са нетлеини и чудотворни и е редъдъ на всекидъ почит. څръвта честта на Свети краел Стефан Милутин.

Синовете на Милутин – Стефан Дечански и Константин Немаи, бивайки краелете, управляли ся, кралицата Елена Французинката, имат двамо сина: Драгутин и Милутин. По примера на прелъдшинци-те, Урош I Драгутин, подкрепен от Угрия, се въдвигнъ срещу Урош и избягал в Опасъчъ. Бъдъщи краел тоиа моа, кадто е ръкоположен за свещеник на „Дъждрдева гръмкия" за 1597 г. Дрес се пазит само чаетя от мощите му в кадрцата в Чачак, а другите – в манастира „Дечани". څръвта го слъди на 30 октомври кати **преподобни ТЕОКТИСТ, а мощите му – краа на Сръбия ДРАГУТИН.**

Владичеството на Урош I и Драгутин се сметъ на время в историята на Сръбската православна държа, кадто антиката е сезалъо-небвъ-ръкоположен за свещеник краел Стефан Милутин (1282-1321). Сръбската държа и и дъжавата претърпяли редъ ужасни бедствия, кадто се разширяла на юг (Македония и Албания), а е тоиа и дъжавата на Сръбската православна църкъва.

По время на управлението на **свети краа СТЕФАН МИЛУТИН** надвиили всичкия ся предходящи по кръвопролития и подчинили на Сръбската държа

От стр. 1

Днес науката кибернетика свързва живота с информация: „живея" означава „получаваме информация". Огромна част от информация, чийто голям процент начева от собственото ни тяло, непрестанно залива нашия мозък, за да предизвика съответни реакции. Обаче повечето от тази информация дори не я осъзнаваме, а и не ни интересува. Докато другата, онази, която нахлува в нас отвъм външния свят чрез сетивата ни, предимно чрез зрението и слуха, особено силно ни завладява.

Но освен информацията, до която сами достигаме, съществуват и т. нар. средства за мазова информация или медии. Те ни предоставят сборна информация. Такива са вестниците, радиото, телевизията. Всички ние четем вестници, слушаме радио или гледаме телевизия. Дори мнозина привикват да следят редовно някоя от медиите в определени часове на деня. Но ако бъдат запитани после кое по-точно им се е сторило интересно, отговорят: „А, нищо особено". Вярно така обаче, всяко едно информационно предаване или всяка една вестникарска страница излага немалко важни новини за лица и неща, които се случват около нас и ни вълнуват: войни, кланета, смърт, самоубийства, мъчения, престъпления, нещастни случаи и т. н. Но онзи, който поежлае да ги почувства или лично да ги съпреживее наведнъж, е пред реалната опасност да полудее. Затова и човек някак набързо ги отминава или само временно ги съпреживява. После забрава за тях, както при това много добре успява да разграничи себе си от нещастието, за което се е осведомил, че го има край него. По този начин човек огражда себе си и някакво притъпяване и безразличие към бедите в света. Крайният привкус на всичко това е усещането за празнота. Вестникът като най-представителната медия за новостите на деня, при цялата тревога и болка, които те могат да носят, не надсказа точно да бъде само чисто информационен текст. И затова обикновено гледаме да изхвърлим поредния брой или просто да не му обрънем внимание. За нас той не притежава повече някаква ценност.

Синаксарият също е вид „вестник". Той е вестникът на Църквата.

Някои християни възприемат неговите текстове с известна резервираност, точно както възприемат и вярващите, които се позовават на него. Други се ограничават до това да подчертаят ценността на Свещеното Писание, като приемат за излишно да бъдат занимавани с текстове от *Синаксария*.

Разбира се, никой не следва да подценява ценността на Свещеното Писание. Само че до неговата непреходна ценност човек може да достигне единствено чрез помощта на светите в Църквата.

В Проповеда на планината Господ казва в едно от блаженствата: „Блажени сте вие, когато ви похулят и какат против вас лъжовно каква и да е поща дума заради Мене. Радвайте се и се веселете, защото голяма е наградата ви на небесата" (Мат. 5: 11-12). В случая поведението и думите на светеца са самото емпирично доказателство за това Христово блаженство.

ВЪЗПОМЕНАВАНЕ НА СВЕТИИТЕ

Както никой не може да приближи Христос без помощта на светите, които са живите членове на Неговото Тяло, така и никой не може да се приближи до Христовото слово, Евангелието, без помощта на светите. **Житията на светите са дейното и живо възпоменание на Евангелието в историческия ход на Църквата**.

Синаксарият не е вестник, който може да бъде изхвърлен или забравен. Той е вестникът, който е винаги актуален и винаги честит. Като започва от изменчивите неща на деня и времето, той достига до вечните и неизменни неща. И това е така, защото в *Синаксария* се излага непрестанно вечното и нерушимо Христово Тяло, Което са светиите. При него Те заема своя специфична форма за всеки един ден от годината. За пример ще посочим текста на 15 април (вж. стр. 7).

Като цяло в *Синаксария* се упоменават както светии, чиито имена са известни, така и такива, които са останали анонимни. Светиите биват различавани и като преподобни, мъченици, апологети, изповедници на вярата и т. н. Това разнообразие от членове на Христовото Тяло очертава съответно и специфичния характер и форма на *Синаксария* за всеки един ден от църковната година. Различните видове мъки, страдания, борби, аскези, мъчения за вярата, надвишавал и превишавал болката, която обикновено виждаме, познаваме, чувстваме или сами преживяваме. Това е болка концентрирана и победена в името Христово вътре в самото Негово Тяло – Църквата.

Обичайно срещания феномен в житията на светите е чудото. Който ги чете, научава за много и различни чудеса. Но **найвсеобхватното и велико чудо, което неизменно присъства в житието на всеки светец, е доброволното приемане на болката и смъртта**. В своите страдания те проявяват изумително търпение, докато за другите хора, в желанието си да облекчат болката им, извършват най-различни чудеса.

В този конкретен случай светецът пристъпва към мъченията по собствено желание. Той прави това, защото е изпитвал непреодолима болка от разпространяването на идолопоклонничеството. И това е начинът, който избира, за да се освободи лице в лице с идолопоклонниците и да им проповядва вярата си в Бога. В църковната история има примери и на още по-непосредствено търсене на мъченическото изповедничество. Това е познатият феномен на самоизказването (tis ispidiseos, гр. ез.), т. е. на доброволно самоподлагане на мъчения, които впоследствие е забранено от Църквата.

Това поведение на светеца изцяло противоречи на обикновената човешка реакция. Обикновено човек отбягва страданието и търси насладата. Тук нещата обаче стоят точно обратно: страданието бива доброволно избрано и преобразено в духовна наслада. Светецът е напълно свободен отъм природните, светските и социалните отношения. **Личността на светеца не се съизмерва с неговото тяло.** Затова и неговата воля не му налага да съобразява или предопределя действията и житията на светите – *синаксариите*. Тяхната основна цел не е представяне на индивидуалните факти от живота на светите – те са само идвали и отминавали епизоди. Нито пък е елементарното вестникарско предоставяне на информация за сведение и задоволяване на човешкото любопитство – от които вестници накрая какво ли и остава? *Синаксариите* имат за цел доближаването до онази истина, която се намира отвъд индивидуалните епизоди. Те са **изложение на проявленията на личността на човека в Христос**. Затова и *Синаксарият* не се занимава с историческата точност на отделните факти. Сущо, ни най-малко бива завладян от Тукидидовия дух, който изследва индивидуалната истина на съвестта. Но внимателно представя единствено на отделните елементи, които съграждат целостта на християнското Тяло. Този дух на *Синаксария* се следва и от византийските историографи.

Та какво значение въобще може да имат материалните обекти и факти извън самия човек? **Всяко нещо придобива смисъл и цел само в единствено ако е във връзка с човека**. Тук, в *Синаксария*, светните е насочват, но и сами стават образец за православен живот на вярващите.

Светните разкриват какъв е смисълът на общността с Христос за човешкия живот. Разкритата истината за Христоподобяването на човека. В разглеждания случай това е представено чрез семплото и просто дръжане на св. Крискент. Запитван многократно от управителя за имета и родината си, той монотонно дава един и същ отговор: „Християнин съм". Този отговор откриваме и в цялата светоотеческа традиция, но вече като богословско учение.

Св. Григорий Нисийски аналитично представя значението и смисъла на назованието на вярващия с „християнин" в своята творба *За съвършенството*". И по-специално той пише, че истински, а не лъжлив християнин е онзи, на когото името придобито от Христос характеризира и самата негова същност (PG 46,253D-56A). Тоест, когато Христовите добродетели се проявяват в неговия живот.

Св. Крискент забравя за себе си, за своето име и родина. Заживява за Христос. В него Христос е самият той, самото негово име, самата негова родина, самият негов живот. Няма как повече да остане затворен в своето его, и да се нарича християнин. **За да бъде християнин, трябва да бъде подобие на Христос**. А за да бъде Негово подобие, трябва да не принадлежи на себе си, а на Него, Който от любов към човека предостави Сам Себе Си (вж. Дидох Фотикийски, *Познавателни глави* 4).

Човекът е сътворен „по образ и по подобие" на Бога. За да бъде „истински човек", той трябва да опазва спецификите на Божия образ, на Христос. **Светията, който забравя себе си заради Христос и живее в Самия Христос, е истинският човек.** Той е човекът, който надмогва отчуждението и преоткрива своето истинско съществуване. Той е творението, създадено „по образ и по подобие" Божие, което въстановява своята висота и правилно състояние в света.

Чрез себеотричането светците сътворяват онова безпределно място на свободата, в което светът и неговите неща, взети дори и в най-трагичните им форми, се превръщат само в играчки и средства за утешение. Това тъй прекрасно е предадено в ямбическите двустишия на св. Кристофор Митилински (XI в.), които предшестват всяко житие в текста на *Синаксария*.

Синаксарият на деня завършва, както винаги, с призоваване на Божията милост: „*По молитвите на Твоите светии, Господи Исусе Христе, помилуй нас*".

Има хора, които казват: „Един е Ходатаят между Бога и човеците – Христос. Защо да търсим молитвите на светите?" Но Свещеното Писание уверява: „Един е Бог, един и Ходатай между Бога и човеци – Човекът Христос Исус, Който отдаде Себе Си откуп за всички" (1 Тим. 2: 5-6). Христос обаче дойде в света приел не естество на ангел, а като Син Човешки на Пресвета Дева. Пресвета Богородица, която се удостои да стане Майка на Христос, направи възможно Неговото подслоняване във всеки един човек.

Приемане Христос, защото я имаше нея – Пресвета Богородица, която се удостои да Го роди Човек. Бог обаче си остава Един и пак Един е Ходатаят между Бога и човеците – Христос. Но това ходатайство стана възможно заради човешката личност на Пресвета Богородица. Христос спасява нас – човеците, Той, Човешкият Син на Пресвета Дева. Затова и просим своето спасение от Христос „по молитвите на Богородица" (*Антифон първи от ст. Литургия*). Не Пресветата Богородица ни спасява – Пресвета Богородица не е Бог, но и ние сами без нея не можем да се спасим. **Ние не можем да станем „участници в Божието естество" (2 Петр. 1:4) без Пресвета Богородица**.

Подвиг Пресвета Богородица следват светите. Онези човеци, които подобно на Пресвета Богородица направиха себе си обиталиве на Бога. Когато призоваваме светите, ние не призоваваме някакви нови спасители. Когато търсим техните молитви, ние не търсим някакви нови месии. Един е Бог и Месията – Христос. Като търсим обаче застъпничеството на светите, ние заявяваме своето смирение и недостойнство. Молим се на Бога да ни даде Своята милост не поради това, че сме я заслужили, а по ходатайството на светите, които принадлежат на Тялото Христово. Тялото, в Което и ние сме въведени и исканеме да се ръководим и да намерим спасение.

Проф. Георгиос МАНДЗАРИДИС
От книгата „Православен духовен живот"
Превод от гръцки: Анула ХРИСТОВА

СИНАКСАР, месец април, ден петнадесети

На 15 април се чества паметта на св. Крискент.

„Уреден гледаше Крискент на огня сирецвината, проходна живота сигда се на пламъка светилната. И загина Криск в петнадесети ден в огнения коридор награден."

Той бил от град Мира Ликийска, от род знатен и достоен. Старец бил вече – напреднал по възраст, и като гледал как безчестието процъфтява и как религията на идолите се въдига, как множество хора се увличат в заблуда и принасят жертви на безбожните дървени статуи, блаженият, движен от ревност, отишъл сред идолопоклонниците и ги убеждавал да изоставят заблудата и да се обърнат към Бога, в Който вярват християните и Който е Творецът на всяко дихание и Подателят на всеки живот.

А когато управителят (на града) нарекъл светеца бесноват и нещастник, поради това, че по своє желание поискал да бъде подложен на мъчения, светецът му отвърнал, че да страда за Христа, му носи радост и награда. И запитван от управителя да назове своето име и своята родина, светецът всякъ път давал един и същ отговор: че е Християнин. Отпосле пък никак не приел да се престорі, че отдава почитание на идолите, както го посъветвал управителят, но във всичко изповядвал Бога преди всички. Казвал още и това: че тяхото не може да прави нищо освен онова, което душата му иска, защото душата е, която го движи и управлява. След като казал тези неща, завързали светеца и го повесили. После наклали огън и го хвърлили в него, но пламъкът дори косъм от главата му не увредил. Така в благодарност той предал душата си в Божията ръка, от Която приел подвижнически венец.

В този ден се чества паметта на светите жени мъченици Анастасия и Василиса.

„На Божия Агнец от стадото две овници заклаха – Анастасия и Василиса са им имената."

Тези светици живели по времето на Нерон и произхождали от голямия град Рим. Били благочестиви и богати. В година 56-а станали ученички на светите апостоли Петър и Павел, които били убити от Нерон. След тяхната смърт двете светици взели онощта пречестните мощи на апостолите и ги погребали. Това било докладвано на Нерон и цвете били изправени пред него. Първо ги хвърлили в затвора, а после ги питали дали се отричат от вярата си в Христа. След отговора, че остават в нея, те били повесени. После им отрязали гърдите и рцеете, краката и езиците, а накрая им отрязали и главите. И така вънесли се блаженте с венци на небесата.

Светият изповедник Леонид, епископ Атински, почива в мир.

„Тъма золя Атинската тъмна, сълнцето й – Леонид си отиде от света."

Светите мъченици Теодор презвитер и Павсилий са посечени с меч.

„Павсилий и Теодор жертвоприносителя, намерихя в меча на скрьта Успокоителя."

По молитвите на Твоите светии, Христе Боже, помилуй нас.

Св. Никодим СВЕТОГОРЕЦ, Синаксар, т. 2, с. 89.

Гласът на св. отци

За свещенството

Овци, не пасете пастирите си и не измизайте извън пределите си; за вас е достатъчно, ако тя на добра паша. Не съдете съдните, не предписвайте закони на законодателите.

Св. Григорий Богослов

Които не се покоряват на изпратените от Господа, безчестят не само тях, но и Тоя, Който ги е пратил, и си навличат по-страшен съд, отколкото жителите на Содом и Гомора.

Св. Василий Велики

Възлюбени, постарайте се да се подчиняваме на епископа, презвитерите и дяконите; който им се подчинява, той слуша Христа.

Св. Игнатий Богоносец

Когато вождащи Господа – пожертван и предложен, свещеника – благословейно застанал пред тази Жертва на молитва, когато вождащи как всички се освещават с тази скъпоценна Кръв, мислиш ли, че се намираш сред хората и стоиш на земята?

Св. Йоан Златоуст

Из „Светоотечески наставления към свещеносл.ужите.лите"
† Сливенски митрополит ЙОАНИКИЙ

Ирече старецът...

Разговор със стареца Паисий (1924-1994)

– Отче, когато човек почине, веднага ли осъзнава в какво състояние се намира?

– Да. Идва на себе си и казва: „Какво направих?", но файда – йок (полза за никаква). Както например, ако пиян човек убие майка си, пее и се смее, без да разбира какво е направил, но когато се свести, започва да плаче, да се кае и да казва: „Какво направих?!", така и онези, които в този живот живеят в суматоха, са като пияните. Те не разбират какво правят, не чувстват своята вина. Но когато смъртта им настъпи, тяхното опияняване изчезва и те идват на себе си. Духовните им очи широко се отварят и те всецяло усещат вината си, защото душата, когато излезе извън тялото, тя се е движи, и вижда, и схваща всичко с невероятна бързина.

Някои се питат кога ще дойде Второто пришествие. За човека обаче Второто пришествие посвоему настъпва, когато той умира, защото човек бива съден според онова състояние, в което го завърва смъртта.

– Отче, а онези, които отиват в ада, те в какво състояние се намират?

– Те са осъдени. Затворници са и биват наказвани според греховете, които са сторили. Едни имат тежки присъди, други – по-леки. В това състояние те очакват и крайната присъда на предстоящия Съд.

– А светците и разбойникът (Лука. 23: 32-33), отче?

– Светците и разбойникът са в рая, но не са приели още своята последна слава, така както и осъдените не са получили още крайната си присъда. Бог обаче, въпреки че преди векове е казал: „Покайте се, защото се приближи царството небесно" (Мат. 3:2), удължава и удължава времето ни на земята, защото очаква от нас да се поправим. Затова нис **като упорстваме в злините си, оневиняваме светите**, защото заради нас те не могат да приемат последната слава, която им е отредена за идния Съд.

– Отче, а осъдените в ада могат ли да се молят?

– Те идват на себе си и изпитват нужда от помощ, но сами на себе си не могат да помогнат. Те, ако можеха, само едно нещо биха поискали от Христа – да им се дадат пет минути живот, за да се покаят. Ние, които сме живи, имаме възможност да се покаем, а горките починали не могат вече с нищо сами да подобрят своето състояние, но се надяват само на нас да им помогнем с молитва.

Нещо ми подсказва, че само десет на сто от осъдените се намират в демонично състояние и хулят Бога, подобно на демоните. Те не само не желаят, но и не приемат никаква помощ. Бог какво да ги прави такива? Като някакво дете, дето напуска баща си, пропилява цялото му състояние и отгоре на всичко го и ругае. Е, баща му какво да го прави? Другите осъдени обаче, в които има все някакво добро, чувстват своята вина, съжаляват и страдат за стореното, за греховете си. Те желаят помощ и я получават по молитвите на вярващите. Тоест, Бог им дава възможност и когато са осъдени, да бъдат подпомогнати до настъпването на Второто пришествие. И както в този живот, ако някой е близък на царя, може да съдейства и да помогне на осъден, така и този, който е Божий „приятел", може да се застъпва пред Бога с молитва и да прехвърля починалия от един „затвор" в друг по-добър, от една „килия" в друга по-добра. Може още и в „станчка" да го настани, та дори и в „апартамент".

Както затворниците биват утешавани, когато им носим храна, питие и др., така и починалите можем да утешаваме чрез своите молитви и милостини, които принасяме за техните души. Молитвите за покойниците и помените са последната възможност, дадена от Бога, за подпомагане на покойниците до настъпването на Правеления Съд. Но след Съда няма да има повече възможност за помагане.

Сам Бог иска да помогне на покойниците, защото желае всички те да се спасят, но не го прави, тъй като има Владишко достойнство. Не следва да даде повод на дявола да рече: „Как тъй спасяваш тоя, дето не се е потрудил?" Но когато ние се молим за покойниците, Му предоставяме пълното право да се намеси. Даже Бог се вслушва много повече в молитвите, които отправяме за покойниците, отколкото за живите.

За живота след смъртта

Затова са в Църквата и житото, и помените. **Помените са най-добрият адвокат за душите на покойниците**. Те имат силата да изведат душата и от ада. А вис на всяка св. Литургия да четете жито за покойниците. Крис гозим смисъл житото. „Сееш в тление, жънеш в нетление" (1 Кор. 15:42), се казва в Свещеното Писание. На някои в света им тежи да сварят малко жито и носят по църквите да им четат свещениците грозде, курабии, бонбони. А видиш ли, горките старчета на Света Гора за всяка св. Литургия правят жито за покойниците и за светеца на деня, та да получат неговото благословение.

Превод от гръцки:
А. ХРИСТОВА

АБОНАМЕНТ 2009

АБОНИРАЙТЕ СЕ ЗА НАЙ-АВТОРИТЕТНОТО ЦЪРКОВНО ИЗДАНИЕ!

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ
за „Църковен вестник"

Посочете периода от време, през който искате да сте абонирани
.....

Име .....

Презиме .....

Фамилия.....

гр./с..... п. код .....

общ. .....

обл. .....

ж.к./ул. ..... №... бл. .....

вх. ..... ап. ..... тел: .....

Изпращайте на адреса на издателството попълнения талон за абонамент с приложен документ за платен абонамент (банково бордеро или пощенски запис).

МОЛЯ, ИЗПИСВАЙТЕ ТОЧНИЯ АДРЕС, НА КОЙТО ЖЕЛАЕТЕ ДА ПОЛУЧАВАТЕ „ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК".

АКО ИЗПРАЩАТЕ ПАРИТЕ ЗА АБОНАМЕНТ ПО БАНКОВ ПЪТ, ОТБЕЛЯЗВАЙТЕ В ДОКУМЕНТА ЦЕЛТА НА ПЛАЩАНЕТО.

ЧУДОТО НА СВЕТОСТТА

„Колкото децата са по-непослушни, толкова по-силно те бивят притискани в прегръдките на своите родители. Иисус Христос и св. Богородица все по-здраво обгръщат земята, подобно на немирно дете, в своите обятия."

Светогорският старец Паисий (1924-1994)

Нашето съвремие се отличава с все по-зашеметяваща по силата си секуларизация на общественото и сякаш в потвърждение на думите на стареца все повече ставаме свидетели на реалните загриженост и присъствие на светите сред нас. Днес все по-често те ни подават спасителна помощ от иконните си образи чрез стичащо се от тях целебно миро.

Такова чудно свидетелство на майчината любов, на Майката на всички в Христа родени, е иконата на Пресвета Богородица – Малеви, която миро-точи обилно вече над 40 години. Иконата изобразява Успението на Божията Майка и е **една от седемдесетте икони, които е зографисал св. евангелист Лука** през 70-те години на I в. Иконата се е съхранявала в Света Гора, откъдето светогорски монаси, подгонени вероятно от разните набези, я пренасят със себе си в Пелопонеската планина Парнон, южна Аркадия. Там те се и заселват през 717 г., основавайки манастир, посветен на Пресвета Богородица (вж. Цимисхов типик, 28 гл., 971 г.). Манастирът се намирал високо сред непристъпните гори на планината, близо до самия й връх – Малеви (1937 м), откъдето и придобил своето име.

Мироточивата икона на Пресвета Богородица – Малеви

Една година всички монаси в манастира измират от студ и вятър, като последният оставил бележка за причината на смъртта им. Затова, след като я намират, завръналите се от метосите манастирски братя решават да построят друг манастир малко по-ниско в планината. Но иконата на Божията Майка ги изпреварила и сама им указала къде точно да го построят. Тя напуснала първия манастир и застанала на мястото, където се намира днешният. След дълго търсене монасите я намерили посред нощ сред гъст къпинак със запалено до нея кандило. Прибрали се с иконата, но тя отново ги напуснала и отново я намерили на същото място с горящо кандило до нея. Когато това се потретило, братята разбрали, че Пресвета Богородица сама им показва мястото на манастира. Това се случило през 1116 година.

Сега манастирът „Успение на Пресвета Богородица – Малеви" се намира на особено красиво и удивително място. През 1362 г. чудната икона била обкована със сребро. Но там се съхранява и друга светиня – мощи на св. преп. Нил Мироточиви (12 ноември), който е роден в близкото до манастира село Агиос Петрос. Той самият се подвизавал в манастира до заминаването си на Света Гора (от 1601 до 1651 г.). На мястото, където е била някога келията му, сега се издига манастирска църква, посветена на мироточивия светец. През 1786 г. манастирът „Малеви" е почти разрушен по повод участието на монасите му в босненте срещу турците. Затова останалите живи монаси се разпръскват из други манастири. А по време на Втората световна война немците го бомбардират, защото партизанските антифашистки отряди го ползвали за болница.

През 1949 г. в манастира са изпратени три монахини, за да го съживят и така от мъжки той става женски. Тук от дълги години, още преди иконата да замироточи, много неплодни жени идвали, за да се поклонят пред чудотворния образ на Божията Майка, и получавали изцеление. Затова почти всеки ден – както и досега, в манастира се извършвало сен. Кръщение на дете, добито след молитви, отправени там – при иконата на Пресвета Богородица – Малеви.

Но онова, което най-много потреса и до днес поклонниците в манастира, е чудното и свято, неземно и благоуханно миро, изтичащо от чудотворната икона на Приснодевата.

Кога и как за първи път се случило това, разказва монахиня Мариам: „През 1964 г., 20 дена преди да потече мирото, иконата започна да благоухае така силно, че уханието заливаше целия манастир. В началото не разбрахме, че става чудно явление и се питахме една друга: „Аромати ли сте пръскали по иконите", но никоя нищо не знаеше. Попитахме тогава свещеника о. Стилянос: „На какво ви мирише, отче?" „На какво ли – на ароматите, дето сте ги сложили". „Но, отче, ние нищо не сме правили". Димитриос Калитцис, който дойде от Агиос Петрос, ни рече: „Пресвета Богородица ухае". А уханието става толкова силно, че една вечер, както бях на тераста, изрекох: „Пресвета Богородице, какво е това нещо? Като че ще да рукне вода да ни издави!"

В петъка за последното четене на Богородичния акатист, 17 април 1964 г., бяха дошли поклонници за бдението. Тогава се появяха и първите капки. За 5 Неделя на Великия пост след вечерята влезе разстроена сестра Теодули и като седна на фотьойла в зимния салон, ми рече: „Сестро Мариам, моля те, ели в църквата при Пресвета Богородица да видиш има ли нещо, щото на мен май ми се е разстроило зрението!" А аз не бях присъствала на вечерята поради друго послушание. Грабнах една голяма свещ, затичахме към църквата и що да видим – Пресвета Богородица си отваря и затваря устата, а от нея тече като от пълна чешма. Щом отвори устата си – извира нагоре като от чучур, щом я затвори – спира. Отвори ли пак устата, пак извира нагоре. А то (мирото), с **цвят като на вода**, преминава през стъклото (което покрива

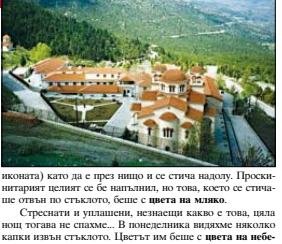

иконата) като да е през нищо и се стича надолу. Проскинитарят целият се бе напълнил, но това, което се стичаше отъм по стъклото, беше с **цвета на мляко**.

Стреснати и уплашени, незнаещи какво е това, цяла нощ тогава не спахме... В понеделника видяхме няколко капки изсъхнали стъклото. Цветът им беше с **цвета на небето – син**, а уханието, едно ухание силно, много силно. На следващия ден пак изтекоха няколко капки от иконата. Стъклото не ги вълнирашо и те се стичаха надолу по проскинитария. Цветът им бе като **на пречист диамант**, а уханието едно... На другия ден, сряда, продължи да тече многократно. Цветът беше **като на златна монета, жълто** като олио. Толкова много, че напълнихме половин шише и го запечатахме, но на следващия ден нямаше нищо в него. При това явно чудо ние много се уплашихме и заплакахме. Не знаехме какво е това и какво то означаваше. Добро ли, лошо ли? Какво да мислим!?

Шестата неделя на Великия пост – Връбница, бе ден на плач и сълзи. Цял ден бихме камбаните, а никой не дойде. Останахме сами. Известихме Митрополита за случилото се. Дойдоха йереите, извадиха икона, избърсаха я и сами се увериха със собствените си очи и потвърдиха чудото на Пресвета Богородица. После дойде полиция, народ...

Полицията изнесе народа навън и заключи църквата. Ние дори и не видяхме какво правят. Един от полицаите обаче ни осведоми, че като забърсвал иконата, Пресвета Богородица му избълвала мирто в лицето и той извикал: „Вярвам, Богородице!" А уханието се бе поело от всички икони, от цялата църква, от целия манастир. Хората също поемаха от него, а получили и памучетата, които им давахме за благословение, си заминаваха с колите.

Мирото първо проблясваше през стъклото, после ставаше на големи капки, минаваше през него и се стичаше навън, надолу по проскинитария. Много пъти на ден стигаше до пода и ние го събирахме с памук, а народът го взимаше. Бяхме дълбоко разтърсени, четяхме непрестанно Богородичния акатист и канон. Знаехме, че през Великата седмица не се четат поздрави към Богородица, но ние продължавахме. Иконата денем мироточеше многократно. На Светата Пасха прекъсна, но през Томина неделя пак се подновиха по същия начин.

Цветовете на изтичащото миро бяха четири – като на мляко, син, като на диамант и жълт, който не се променяше. Един единствен път посред нощ от Богородица изтече една голяма капка, червена като кръв. Премина през стъклото и остана там. На сутринта още си стоеше. [...]

След няколко години стана едно голямо земетресение и **оттогава иконата мироточи непрестанно**, стъклото е постоянно мокро, не пресъхва. Забърсъм ли го, пак се напълва. Туй чудо на Пресвета Богородица не бе много известно. За него знаеха почти само в района наоколо. Но след 6 години дойде един благочестив човек, проповедник на Божието слово. Той разнесе новината за чудото по света чрез месечния си бюлетин „Св. Марина". Оттогава тук идват поклонници от столицата, от цяла Гърция и чужбина, а които не могат, ни изпращат писма с просба да получат от светото миро на Богородица. Светото миро извършва своите чудеса, болни оздравяват" (*ecclesia.gr*).

Оттогава мнозина се опитват да изследват или да открият състава на мирото, но накрая винаги си остават безгласни и безсилни, защото всички направени опити са безуспешни: мирото на Пресвета Богородица – Малеви няма свой земен аналог.

Анула ***ХРИСТОВА***

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2009 г.

„Църковен вестник"

1 година ..... 25,00 лв.
6 месеца ..... 12,50 лв.
3 месеца ..... 6,25 лв.
ед. цена ..... 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище" № 4
тел. 987-56-11, тел./факс 980-30-16
МОЛ: Танка Тончева Христова
e-mail: sinizdat@gmail.com
РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ
Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин" № 58
IBAN BG97UNCR96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, в коитo да се изписва точният адрес и пощенският код на получателя!

„Църковен вестник" съдържа авторски текстове и изображения и не бивa да се използа за битови нужди.